

KOSKE
KESKI-SUOMEN
SOSIAALIALAN
OSAAMISKESKUS

KESKI-SUOMEN SOSIAALIALAN
OSAAMISKESKUKSEN KANNATUSYHDISTYS RY:N
TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2011

KOSKEN TOIMINTA VUONNA 2011

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

Osoite:

Matarankatu 4, 40100 Jyväskylä

www.koskeverkko.fi

Painopaikka Sovatek
Jyväskylä 2012

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	3
2	KOSKEN PERUSTOIMINTA	4
	2.1 Sosiaalipoliittinen vaikuttaminen	4
	2.1.1 Sosiaali- ja terveydenhuollon integraation edistäminen	4
	2.1.2 Aktiivinen rooli sosiaalihuollon lainsäädäntöuudistuksessa	5
	2.1.3 Keski-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon koordinaatioryhmä ja Kaste-ohjelman alueellinen toimeenpano	5
	2.1.4 Maakunnalliset ja valtakunnalliset verkostot	6
	2.2 Kosken työryhmät	9
	2.3 Maakunnalliset työkokoukset	10
3	VIESTINTÄ	11
4	HALLINTO, HENKILÖSTÖ JA TALOUS	13
	4.1 Hallinto	13
	4.2 Henkilöstö ja työyhteisön kehittäminen	13
	4.3 Talous	14
5	PALVELUTOIMINTA	15
	5.1 Sosiaaliasiameiestoiminta	15
	5.2 Kiertävä lastensuojelun erityissosiaalityöntekijä	16
	5.3 Konsultoiva erityislastentarhanopettaja	17
	5.4 Sosiaalipäivystyksen koordinointi	18
	5.5 Lastensuojelun moniammatillinen asiantuntijaryhmä	19
6	HANKETOIMINTA	20
	6.1 Keski-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenneselvitys	20
	6.2 Osaamisen kehittäminen rahapeliongelmiin ehkäisyssä ja hoidossa	23
	6.3 Keski-Suomen ja Etelä-Pohjanmaan henkilökohtaisten avun keskusten kehittämishanke eli HAVU-hanke	24
	6.4 Lasten ja perheiden hyvinvointipalveluiden kehittämishanke Itä- ja Keski-Suomessa	26
	6.5 Aktiivinen ikääntyminen Itä- ja Keski-Suomessa	26
	6.6 Keski-Suomen Vammais-Kaste	27

6.7	SARANA – Työelämän moniammatillinen oppimis- ja kehittämisaarena	27
	LIITTEET	29
	LIITE 1. Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kannatusyhdistys ry:n jäsenet joulukuussa 2011	29
	LIITE 2. Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kannatusyhdistys ry:n hallitus vuonna 2011	30
	LIITE 3. Kosken kehittäjäyhteisön henkilöstö vuonna 2011	30
	LIITE 4. Kosken julkaisutoiminta vuonna 2011	31

1 JOHDANTO

Käsillä olevassa toimintakertomuksessa on kuvattu Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen toimintakokonaisuutta vuonna 2011. Kosken toiminnot on jaoteltu perustoimintaan, palvelutoimintaan ja hanketoimintaan.

Vuoden 2011 ajan Kosken toiminnasta on kerätty systemaattisesti seurantatietoja koskien niin perus-, palvelu-, kuin hanketoimintaakin. Tämä mahdollistaa toiminnan tarkemman arvioinnin nyt kymmenennen toimintavuoden alkaessa. Vuoden aikana kerättiin tietoja Kosken järjestämien tilaisuuksien osallistujista sekä heidän näkemyksistään. Kävijätilastoista käy ilmi paitsi lukumäärät, myös se, mistä päin maakuntaa tilaisuuksiimme osallistutaan ja miten eri ammattikunnat ja sektorit ovat edustettuina. Kävijöiltä on kerätty myös palautetta kunkin tilaisuuden onnistumisesta ja hyödyllisyydestä. Lisäksi vuoden mittaan on toteutettu mediaseuranta, jonka yhteenvedosta näemme miten Kosken eri toiminnot ovat ylittäneet uutiskynnyksen. Seurantatiedot ja niiden analysointi on koottu erilliseen arviointiraporttiin, jonka on työstänyt YTM Antero Ruokokoski. Seurantatietojen tilastoinnin systematiikan luomisesta ja kevätkauden tietojen työstämisestä on vastannut KTM Maria Penttinen.

Monia Kosken perustoimintoja, kuten työryhmätyöskentelyä ja työkokouskäytäntöjä, on jatkettu vuodesta toiseen saadun välittömän ja myönteisen palautteen perusteella. Nyt on kuitenkin syytä arvioida mennyttä ja pysähtyä kysymään, pitäisikö toimintakonseptia modernisoida? – Vai kannattaako nimenomaan jatkaa valituilla linjoilla, koska pysyvyyttä kaivataan tässä muuttuvien organisaatioiden ajassa? Joka tapauksessa on syytä kysyä, keitä ja kuinka toimintamme palvelee ja käytämmekö Kosken vähäiset resurssit oikeisiin asioihin?

Näitä kysymyksiä pohditaan erillisessä arviointiraportissa. Käsillä olevassa toimintakertomuksessa esitellään tiivistetysti vuoden 2011 toiminnan päälinjat sekä toimintavuoden taloudelliset tunnusluvut.

Kosken toiminta tukeutuu vahvasti kolmeen perusarvoon. Kaikessa toiminnassa on pyritty edistämään *avoimuutta, luotettavuutta ja tasa-arvoa*.

Avoimuudella tarkoitamme sitä, että:

- Toimintamme ja keskustelufoorumimme ovat avoimia kaikille sosiaalialan ammattilaisille ja muille toimijoille.
- Kokoamamme, tuottamamme ja välittämämme tieto on kaikkien kiinnostuneiden saatavilla.
- Olemme avoimia uusille ideoille ja ajatuksille ja osaamme kuunnella muita ihmisiä, organisaatioita ja yhteisöjä.

Luotettavuus tarkoittaa sitä, että:

- Teemme sen, mitä lupaamme ja teemme sen niin hyvin kuin osaamme.
- Lupaamme vain sen, mitä kykenemme tekemään. Kosken työntekijän on kyettävä sanomaan rehellisesti myös 'en tiedä' mutta lisättävä siihen, 'otan selvää asiasta'.
- Kosken jakaman ja välittämän tiedon pätevyyteen on voitava luottaa.

Tasa-arvo toteutuu Kosken työssä:

- Rohkaisemalla alan toimijoita osallistumaan ja tuomaan esille ajatuksiaan koulutustaustastaan, ammattiasemastaan tai toimijatahostaan riippumatta.
- Siten, että kohtelemme kaikkia alan toimijoita yhtä arvokkaina.
- Siten, että toimintamme tähtää yhteiskunnallisen eriarvoisuuden vähentämiseen ja kaikkien kansalaisten tasa-arvon edistämiseen.

2 KOSKEN PERUSTOIMINTA

2.1 Sosiaalipoliittinen vaikuttaminen

2.1.1 Sosiaali- ja terveydenhuollon integraation edistäminen

Sosiaali- ja terveydenhuollon voimistuva integraatio väritti kehittämistyötä kaikilla Kosken toiminta-alueilla. Kosken koordinoiman maakunnallisen palvelurakenneselvityksen ydinkysymyksenä oli sosiaalihuollon, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon tiivistyvä yhteistyö. Integraation vaikutuksia selvitettiin tutkimustiedon kautta sekä asiantuntijoiden voimin ja Koske kutsui sosiaali- ja terveystoimintaa koolle työstämään käytännön toteutuksen malleja. Kosken oman perustoiminnan osalta yhteydenpitoa tiivistettiin erityisesti Keski-Suomen Sairaanhoidopiirin perusterveydenhuollon yksikön suuntaan. Hanketoiminnassa, työryhmätyöskentelyssä sekä työkoko-

usten järjestämisessä pyrittiin myös selkeästi käsittelemään toimintakokonaisuuksia asiakkaan näkökulmasta eikä niinkään eri ammattikuntien tehtävistä käsin.

2.1.2 Aktiivinen rooli sosiaalihuollon lainsäädäntöuudistuksessa

Vuotta 2011 väritti menossa oleva laaja sosiaalihuollon lainsäädäntöuudistus. Koskella oli lainsäädäntötyössä vahva edustus. Sosiaali- ja terveystieteiden lakityöryhmässä olivat jäseninä johtaja Marja Heikkilä sekä hallituksen varapuheenjohtaja Mikko Mäntysaari. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislakia hallitusohjelmaa varten valmisteleavassa työryhmässä olivat mukana hallituksen puheenjohtaja Risto Kortelainen sekä johtaja Marja Heikkilä. Koske pyrki omalta osaltaan mahdollisimman suureen avoimuuteen tässä tärkeässä työssä ja lakiluonnoksen eri versioihin ja erityiskysymyksiin pyrittiin kokoamaan kannanottoja maakunnan ammattilaisilta. Lainsäädäntöuudistus oli teemana useissa Kosken työkokouksissa vuoden varrella. Toimintavuoden aikana valmistui ehdotus ns. vanhuspalvelulainsäädäntöön, johon myös Koske antoi kommenttinsa

Sosiaalihuollon lainsäädäntöuudistuksen valtakunnalliset kuulemistilaisuudet järjestettiin Helsingissä 22.6. ja toinen Jyväskylässä 21.9. Jyväskylän tilaisuuden ohjelmasta ja järjestelyistä vastattiin yhteistyössä Kosken, THL:n ja STM:n kanssa.

2.1.3 Keski-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon koordinaatioryhmä ja Kaste-ohjelman alueellinen toimeenpano

Vuoden 2011 ajan Koske vastasi vuorotteluperiaatteen mukaisesti maakunnan sosiaali- ja terveydenhuollon koordinaatioryhmän puheenjohtajuudesta ja sihteeritöistä. Koordinaatioryhmä kokoontui vuoden aikana kahdesti 10.3. ja 29.9. Sama ryhmä toimi myös hieman laajennetulla kokoonpanolla Keski-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenneselvityshankkeen ohjausryhmänä. Kokouksissa käsiteltiin mm. uuden terveydenhuoltolain vaikutuksia, THL:n ParasSos-tutkimushankkeen tuloksia ja terveydenhuollon maakunnallisen järjestämissuunnitelman laatimista. Koordinaatioryhmä toimii Kaste-ohjelman maakunnallisena ohjausryhmänä ja käsitteli hankeideoita ja käynnistyneiden hankkeiden etenemistä ja tuloksia.

Vuoden 2011 aikana Keski-Suomen alueella toteutetut Kaste ohjelman hankkeet olivat:

- (1) Lasten ja perheiden hyvinvointipalveluiden kehittämishanke Itä- ja Keski-Suomessa 2008-2010 (Hallinnoija Jyväskylä) Jatkohanke: Lapset ja perheet Kaste II, Itä- ja Keski-Suomi (2010-2012)
- 2) Vanhusten asumisen uudet ratkaisut ja asumisen varhainen tuki - osana Toimivat sosiaali- ja terveystyöpalvelut Itä- ja Keski-Suomessa -kokonaisuutta 2008-2010 (Hallinnoija Joensuu). Jatkohanke: Vanhus Kaste II, Aktiivinen ikääntyminen Itä- ja Keski-Suomessa (2010-2012)
- (3) Kanerva, Kroonisten kansansairauksien ehkäisy ja varhainen hoito KYS-ERVA – alueella 2008-2010 (Hallinnoija Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri) Jatkohanke: Kanerva II, Kansansairauksien ehkäisy ja hoidon yhtenäisyys (2010-2012)
- (4) Pitkäaikaisasunnottomuuden vähentäminen, Jyväskylässä (2009-2011)
- (5) Rautaisia ammattilaisia perusterveydenhuoltoon (RAMPE) (Hallinnoija Keski-Suomen sairaanhoitopiiri) (2010-2012).
- (6) Arjen Mieli – Laatu ja suunnitelmallisuutta mielenterveys- ja päihdetyön arkeen Itä- ja Keski-Suomessa (2011-2013)
- (7) Keski-Suomen Vammais-Kaste -hanke (2011-2012) osana lähes koko valtakunnan kattavaa vammaispalveluiden kehittämishanketta (2010-2012)

2.1.4 Maakunnalliset ja valtakunnalliset verkostot

Kosken edustajat ovat vuoden aikana osallistuneet lukuisiin maakunnallisiin ja valtakunnallisiin verkostoihin.

Valtakunnallisiin ja kansainvälisiin tilaisuuksiin ja työryhmiin osallistuminen

- Kosken edustaja valtakunnallisessa osaamiskeskustoiminnan neuvottelukunnassa toimikaudella 2010–2013 on kannatusyhdistyksen puheenjohtaja Risto Kortelainen. Hänen varaedustajansa on varapuheenjohtaja Mikko Mäntysaari.
- Osaamiskeskusjohtajat kokoontuivat työkokoukseen 9 kertaa vuoden 2011 aikana.

- Kosken johtaja Marja Heikkilä on toiminut osaamiskeskusten edustajana Sosiaalihuollon lainsäädäntöä uudistavassa Sosiaali- ja terveysministeriön työryhmässä ja Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä, kehittämistä ja valvontaa koskevaa lainsäädäntöä valmisteleavassa työryhmässä.
- Marja Heikkilä on Huoltaja-säätiön hallituksen ja kunnallisen sosiaalipolitiikan asiantuntijaryhmän jäsen.
- Marja Heikkilä oli Tekesin Innovaatiot sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmässä -ohjelman johtoryhmän jäsen
- Marja Heikkilä oli valtakunnallisen Innokylä-hankeen johtoryhmän jäsen.
- Marja Heikkilä osallistui heinäkuussa 2011 European Social Networkin kongressiin Varsovassa ja oli toteuttamassa workshoppeja ”In search of renewal: strategic innovation to reshape social and health services” yhdessä Innokylä – hankkeen toimijoiden kanssa. Lisäksi Marja Heikkilä osallistui Innokylä – hankkeen opintomatkalle Iso-Britanniaan 9. – 11.1.2011.
- Kehittämispäällikkö osallistui Sosiaalityön tutkimuksen päiville 17.–18.2. Helsingissä
- Osaamiskeskusten yleissuunnittelijoiden työkokoukset järjestettiin Koskessa 3.2. ja Tampereella 8.11.
- Kosken väkeä osallistui valtakunnallisille osaamiskeskuspäiville 7.–8.9. Helsingissä.

Kosken johtaja tai kehittämispäällikkö on vuoden aikana osallistunut seuraaviin **maakunnallisiin verkostoihin ja ohjausryhmiin:**

- Perusturvaliikelaitos Saarikan johtokunta
- Keski-Suomen sosiaaliturvayhdistyksen hallitus
- Jyväskylän seudun mielenterveysseura ry:n hallitus, Marja Heikkilä ry:n puheenjohtajana.
- Haukkalan lastenpsykiatrisen hoitolaitoksen kannatusyhdistys ry:n hallitus

- THL:n ParasSos tutkimushankkeen työrukkasryhmä
- Keski-Suomen Liiton hyvinvointistrategiatyö
- Jyväskylän Hoivapalveluyhdistys ry:n Seniorinuotta-projektin ohjausryhmä
- Keski-Suomen sosiaaliturvayhdistys ry:n Kimppa-hankkeen ohjausryhmä
- Terveystien edistämisen foorumi
- Pelastakaa lapset ry:n ja Viola ry:n Kokemukset näkyviin – väkivalta-työn kehittäminen sijaishuollossa -hankkeen tutkimuksen tukiryhmä
- MLL:n ja Pelastakaa lapset ry:n Aikuisystävätoiminnan tukiryhmä
- Keski-Suomen sairaanhoitopiirin ohjauskoulutuksen suunnittelutyöryhmä
- Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry:n oSallisuushanke Salli, Keski-Suomen kehittämispilotin suunnitteluryhmä

Koske tuki maakunnan toimijoiden verkostoitumista ja vuoropuhelua kutsumalla koolle mm. Keski-Suomen alueella toimivien Kaste-hankkeiden, sairaanhoitopiirin perusterveydenhuollon yksikön ja Kosken yhteisiä tapaamisia sekä Aluehallintoviraston ja Kosken yhteistyöpalavereja.

Luennot ja puheenvuorot:

Kosken kehittämispäällikkö luennoi aiheesta: Kehittämistyön onnistumisen ehdot kahdessa tilaisuudessa: 10.11.2011 Käytännön opettaja -koulutuksessa Jyväskylän yliopiston sosiaalityön yksikössä ja 17.11.2011 STKL:n, KYT:n ja Sovatekin järjestämässä yhdistystoimijoille suunnatussa koulutuksessa Pähkinät pussiin – eväitä projektisuunnitteluun.

Koske järjesti syksyllä 2011 jo kolmannen kerran Eläköön elämä ja työ – koulutuspäivän. Esimiestyön ja työhyvinvoinnin päivä järjestettiin yhdessä johtamistaidon opiston, K-J Training oy:n sekä muiden kumppaneiden kanssa

Lisäksi Talentia Keski-Suomen opiskelijajärjestön tilaisuus 10.11.2011 järjestettiin Kosken tiloissa, jonka teemana oli sosiaalityön kehittäminen Kes-

ki-Suomessa sekä vammaistyö Jyväskylän alueella. Tilaisuudessa olivat esillä Jyväskylän vammaisneuvosto, Keski-Suomen vammaispalvelusäätiö, Vammais-Kaste -hanke sekä Koske.

2.2 Kosken työryhmät

Koske kutsui koolle vuoden aikana eri toiminta-alueiden työryhmiä edellisvuosien tapaan. Maakunnalliset työryhmät ovat olleet merkittävässä roolissa koko Kosken toiminnan ajan. Ne kokoavat käytännön, koulutuksen ja tutkimuksen edustajia yhteiseen keskusteluun kehittämisen suuntaviivoista kunkin toiminta-alueen näkökulmasta. Työryhmät ovat vapaamuotoisia ja kaikille kehittämisestä kiinnostuneille ja siihen sitoutuville ammattilaisille avoimia. Ammattilaisilla tarkoitetaan tässä yhteydessä paitsi kuntien työntekijöitä ja alan yksityisiä yrittäjiä, myös järjestöjen toimijoita, kuten asiasta kiinnostuneita maallikkojäseniä tai vapaaehtoistyöntekijöitä. Kukin työryhmä suunnittelee itse kokoontumistiheyden ja päättää kokoontumispaikoista. Koske on yhdessä maakunnallisten kehittämishankkeiden kanssa vastannut koollekutsumisesta ja käytännön järjestelyistä. Käsiteltäviä teemoja asialistoille tuovat työryhmän jäsenet ja Kosken työntekijät sekä muut kehittäjät. Työryhmät valitsevat keskuudestaan puheenjohtajan 1-2 vuodeksi kerrallaan. Osallistumisaktiivisuus työryhmien kokouksiin on aika ajoin vaihdellut, mutta niiden olemassaoloa ja jatkumista on pidetty tärkeänä. Tästä syystä Koske on jatkanut käytäntöä edelleen. Työryhmätoiminnan kautta varmistetaan kehittämisen jatkuvuutta ja maakunnallista koordinoitua sekä alueellisen toiminnan yhteyttä valtakunnallisiin kehittämistoimiin ja ajankohtaisiin muutoksiin. Työryhmien kokousmuistiot löytyvät Kosken kotisivuilta.

Vuoden 2011 aikana kokoontuivat seuraavat työryhmät

- **Lastensuojelutyöryhmä** kokoontui 3 kertaa. Puheenjohtaja: Tanja Hänninen, Perusturvaliikelaitos Saarikka
- **Vammaispalvelutyöryhmä** kokoontui 3 kertaa. Puheenjohtaja: Satu-Maria Virtanen, Kynnys ry, Jyväskylän toimikunta
- **Päihde- ja mielenterveystyöryhmä** kokoontui 3 kertaa. Puheenjohtaja: Eero Pirttijärvi, Sovatek-säätiö
- **Vanhustyöryhmä** kokoontui 2 kertaa. Puheenjohtaja: Päivi Eskola, Avoin yliopisto

- **Aikuissosiaalityön työryhmän** toiminta toteutui työkokoustyyppisinä tilaisuuksina. Vuoden aikana järjestettiin 3 koko päivän työkokousta eri teemoista. Työryhmän puheenjohtajaksi valittiin Kati Närhi, SARANA –hanke/Jamk (sittemmin Jyväskylän yliopisto).
- **Koulutusyhteistyöryhmä** kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa. Puheenjohtaja: Raili Paavonen, Pohjoisen Keski-Suomen oppimiskeskus

Varhaiskasvatuksen toiminta-alueella ei vuoden 2011 aikana kutsuttu varsinaista työryhmää koolle. Syksyn 2011 aikana suunniteltiin yhteistyössä tutkimuksen ja koulutuksen edustajien kanssa työkokouspäivä maakunnan varhaiskasvatuksesta vastaaville, joka toteutuu tammikuussa 2012.

2.3 Maakunnalliset työkokoukset

Sosiaalialan ammattilaisten käytännön työtä tukevia työkokouksia järjestetään Keski-Suomessa useille ammattiryhmille. Koske vastaa osaltaan niiden koordinoinnista ja koollekutsumisesta. Eri puolilla maakuntaa tapahtuvia työkokouksia suunnitellaan ja toteutetaan tiiviissä yhteistyössä kuntatoimijoiden ja eri kehittämishankkeiden kanssa. Työkokoukset mahdollistavat maakunnallisen kuulumisten ja kokemusten vaihdon. Ne toimivat ajankohtaisten asioiden tiedotuskanavana ja keskustelualustana sekä hyvien käytäntöjen välittymisen ja työnohjauksellisen vertaistuen foorumeina. Tässä listattujen työkokousten lisäksi eri hankkeiden puitteissa kutsuttiin vuoden aikana koolle myös monia muita työkokouksia.

Vuoden 2011 aikana järjestetyt työkokoukset:

Keski-Suomen sosiaali- ja terveysjohdon työkokous järjestettiin vuoden 2011 aikana kaksi kertaa. Koko päivän työkokoukset järjestettiin 15.3. ja 25.11. Vuoden aikana yhteistyötä tiivistettiin terveydenhuollon suuntaan ja syksyn työkokouksen ohjelmaa suunniteltiin yhdessä Keski-Suomen Sairaanhoidopiirin perusterveydenhuollon yksikön kanssa. Työkokouksissa olivat vahvasti esillä valtakunnalliset ajankohtaiset linjaukset ja suunnitelmat kuten Ikähoiva-työryhmän ehdotukset, kuntarakennemuutos ja sosiaali- ja terveystalouden järjestäminen sekä yksityisten palveluiden valvontaan liittyvät lakimuutokset. Sosiaali- ja terveysjohdon työkokoukset tarjosivat foorumin maakunnallisten muutosten pohdinnalle ja keskustelulle joita olivat mm. Sairaanhoidopiirin Uusi Sairaala -hanke, sosiaalipäivystyksen järjestäminen, terveydenhuollon järjestämissuunnitelman laatiminen ja osaamistarpeiden ennakoitutyö Keski-Suomessa.

Vanhustyön johdon työkokous järjestettiin vuoden 2011 aikana kaksi kertaa.3.5. ja 13.10. kutsuttiin koko päivän työkokoukseen maakunnan vanhustyön avopalveluohjaajia, vanhustyön johtajia ja ylihoitajia. Työkokoukset järjestettiin yhteistyössä Jyväskylän kaupungin kanssa.

Vanhustyön päiväkeskusohjaajille järjestettiin vuoden aikana kaksi maakunnallista työkokouspäivää. 25.3. Muuramessa ja 16.9. Kuhmoisissa.

Vanhussosiaalityön työnohjauksellinen työkokousryhmä kokoontui vuoden 2011 aikana kaksi kertaa 16.3. ja 12.10. Keskustelujen vetäjänä työkokouksessa toimi Kosken kehittämispäällikkö Raili Haaki. Näiden kokoon-tumisten muistioita ei yhteisen päätöksen mukaisesti ole laitettu Kosken internetsivuille.

Vammaistyön työkokous vammaispalvelulain mukaisia päätöksiä tekeville ja vammaispalveluista vastaaville työntekijöille järjestettiin kaksi kertaa 21.6. ja 9.9. Näiden työkokousten koollekutsumisesta vastasivat Havu-keskuksen työntekijät yhdessä Kosken kanssa.

Vammaistyön laaja maakunnallinen työkokous järjestettiin 12.10.2011 Viitasaarella. Työkokouksen organisoivat vuosittain eri puolilla maakuntaa paikalliset kuntatyöntekijät.

3 VIESTINTÄ

Kosken toimintasuunnitelmassa vuodelle 2011 painotettiin viestinnän näkökulmasta neljää tavoitetta: (1) Kosken kehittäjäyhteisön synergian varmistaminen; (2) sähköisten viestikansien ja teknologian hyödyntäminen; (3) yhteistyön tiivistäminen terveydenhuollon toimijoiden kanssa; (4) sosiaalialan osaamisen kirkastaminen julkisessa keskustelussa.

Jokaisen tavoitteen eteen on vuoden aikana tehty töitä. Kosken viestintästrategiaa työstettiin alkuvuodesta yhteistyössä viestintäyhtiö Benefian kanssa.

(1) *Kosken kehittäjäyhteisön synergian varmistaminen* on tavoite, jonka eteen on jatkuvasti tehtävä työtä. Kertomusvuoden aikana pyrittiin talon sisäiseen asiantuntemuksen vaihtoon spontaanisti ja kehittämällä kanssakäymistä tukevia rakenteita (palaverikäytännöt, sähköinen arkisto, työryhmien kokoaminen). Johtavana ajatuksena on tasavertaisuus, mikä tarkoittaa sitä, että kaikki informaatio jaetaan koko työyhteisön välle ja jokaisella on tasavertainen oikeus osallistua yhteisille foorumeille ja keskusteluihin.

(2) *Sähköisten viestikanavien hyödyntämisessä* saavutettiin vuoden aikana konkreettisia tuloksia. Kosken kotisivuille tehtiin teknisiä, sisällöllisiä ja graafisia parannuksia ja työyhteisön sisäiseen käyttöön avattiin loppuvuodesta sähköinen arkisto. Videoneuvottelujen käyttöönottoa edistettiin ja Kosken toimijat kartuttivat omaa kokemustaan hyödyntämällä videoneuvottelumahdollisuuksia erilaisissa tilaisuuksissa ja palavereissa.

Sonette-yhteisöverkon hyödyntämistä ja kehittämistä pyrittiin Koskesta käsin myös edistämään, mutta tätä työtä hidastivat verkon sisällön vanhenemiseen liittyvät tekniset pulmat ja toimitusneuvoston koollekutsumisen viivästyminen. Toimintavuoden aikana vaihtui myös Kosken verkkoyhteyksien toimittaja, mistä aiheutui ylimääräistä selvittely- ja suunnittelutyötä sekä so-
pimusneuvotteluja.

(3) Koske toimi aktiivisesti ja aloitteellisesti myös *yhteistyön tiivistämiseksi terveydenhuollon kehittäjien kanssa*. Vuoden aikana vahvistettiin yhteisiä toimintakäytäntöjä ja kanssakäymistä Keski-Suomen sairaanhoitopiirin ja sen perusterveydenhuollon yksikön sekä terveydenhuollon kehittäjien suuntaan.

(4) *Sosiaalialan osaamisen kirkastaminen julkisessa keskustelussa* aloitettiin voimallisesti vuoden 2011 aikana. Koske kutsui maakunnan toimijoita koolle ensimmäisen kerran 1.6.2011 suunnittelemaan yhteistä julkisuuskampanjaa. Suunnitelmia vietiin edelleen eteenpäin ja vuoden loppuun mennessä 16 kumppaniorganisaatiota oli sitoutunut yhteiseen kampanjaan ”Sosiaalialan positiiviset polut”. Koske koordinoi ja vastaa kampanjan etenemisestä, jonka toteutukseen ostetaan viestintäalan ammattilaisten palveluita. Kampanjaan liittyen neuvoteltiin 22.11.2011 sanomalehti Keski-suomalaisen toimituksessa sosiaalialan profilia nostavien juttujen tärkeydestä ja mm. alan työvoimatilanteesta.

Kosken työntekijöitä osallistui Kuntaliiton ja Sosiaalitieto lehden järjestämään viestintäkoulutukseen 26.9.2011 Helsingissä.

Vuoden 2011 julkaisutoiminta

Vuoden 2011 aikana Kosken Raportteja-sarjassa julkaistiin neljä julkaisua. (Luettelo toimintakertomuksen liitteenä). Syksyllä ilmestyi myös Gau-deamuksen kustantamana artikkeliteos *Sosiaalisen toiminnan perusta*, jossa Kosken kehittämispäällikkö Raili Haaki on yhtenä kolmesta toimittajasta (Kotiranta & Niemi & Haaki, 2011)

4 HALLINTO, HENKILÖSTÖ JA TALOUS

4.1 Hallinto

Koskea hallinnoi Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kannatusyhdistys ry. Yhdistyksellä oli 44 jäsentä joulukuussa 2011. Lukumääräisesti jäsenmäärä lisääntyi vuoden aikana kahdella kuntajäsenellä. Keski-Suomen 23 kunnasta kannatusyhdistyksen jäsenenä oli 20 kuntaa. Järjestöjäseniä kannatusyhdistyksellä oli 18 ja oppilaitoksia 6 (Luettelo yhdistyksen jäsenistä on toimintakertomuksen liitteenä).

Yhdistyksen hallitus piti vuoden 2010 aikana 7 kokousta. Yhdistyksen vuosikokous pidettiin 29.3.2011. Kokouksessa valittiin yhdistyksen hallituksen jäsenet kaksivuotiskaudelle 2011–2012 (Yhdistyksen hallituksen kokoonpano on toimintakertomuksen liitteenä).

Hallituksen puheenjohtajana on toiminut Risto Kortelainen ja varapuheenjohtajana Mikko Mäntysaari. Kokouksissa on esittelijänä toiminut osaamiskeskuksen johtaja Marja Heikkilä ja sihteerinä kehittämispäällikkö Raili Haaki.

4.2 Henkilöstö ja työyhteisön kehittäminen

Kosken kehittäjäyhteisön muodostavat sekä Kosken palkkaamat työntekijät (8 hlöä) että eri kuntien hallinnoimien hankkeiden kehittäjät (9 hlöä). (Luettelo henkilöstöstä on toimintakertomuksen liitteenä). Lisäksi samoissa tiloissa oli mm. Keski-Suomen vammaispalvelusäätiön, Eteva-kuntayhtymän, Syömishäiriöliiton, Sininauhaliiton ja Jyväskylän vammaisneuvoston toimijoita. Työyhteisöön kuului laskutavasta riippuen 17–25 henkeä. Lisäksi Kosken toiminnoissa ja eri hankkeissa työskenteli toimintavuoden aikana lukuisia opiskelijoita ja harjoittelijoita.

Kaikkia kutsuttiin kerran kuussa pidettävään työyhteisöpalaveriin. Runsaan spontaanin vuoropuhelun ja epävirallisten kahvihetkien lisäksi kokoonnuttiin sovitusti esimerkiksi oman talonväen lastensuojelun tai vammaistyön kehittäjien palaveriin. Lisäksi Kosken vakituiset työntekijät muodostivat muutaman kerran vuodessa kokoontuvan kehittämisryhmän.

Kosken henkilöstön kehittämispäivä pidettiin 4.2. ja Kosken toiminnan strategiaa kokoonnuttiin uudistamaan syksyllä 11.11. ja 15.12. Näihin strategiapäiviin kutsuttiin mukaan myös yhteistyöverkoston edustajia ja muutama kuntakumppani ehtikin paikalle tuomaan arvokasta näkökulmaa.

Kaikkien työntekijöiden kanssa toteutettiin vuoden aikana kehityskeskustelut ja myös ulkopuolista työnohjausta oli mahdollista käyttää. Henkilöstön ulkoiluiltapäivä järjestettiin 7.6. jolloin tutustuttiin paikallishistoriaan osallistamalla ”Äylän kierrokselle” kulttuuriluotsin opastuksella.

Kosken työntekijöitä osallistui Kesäyliopiston järjestämän Luovuudesta työhyvinvointia -valmennussarjan luennoille 6.10. Luova yhteisö ja arjen improvisaatio ja 1.11. Aktivoivat ja luovat kokouskäytännöt.

4.3 Talous

Keski-Suomen Sosiaalialan osaamiskeskukselle kertyi tilikaudella 2011 toimintatuottoja yhteensä 499 687 euroa, missä lisäystä edellisvuoteen 9 %. Tuottokertymä jäi hieman alle yhdistyksen viimeisen viiden vuoden keskiarvon (516 000 eur). Budjetoitu tuottotavoite oli 446 000 euroa, mikä ylittyi n. 12 %. Varsinaisten toimintatuottojen lisäksi STM:n perusrahoitusta tuloutettiin 170 725 euroa, mikä vastasi edellisvuoden tasoa.

STM – yleisavustuksen lisäksi toiminnan rahoitus koostui kirjanpidollisesti 24 (26 v. 2010) eri seurantakohteen tuotoista. Yleisavustuksen lisäksi kohteet jakaantuivat edellisvuosien tavoin palvelu-, koulutus – ja konsultointisekä hanketoimintaan. Näiden rahoitusosuudet jakaantuivat v. 2010-11 seuraavasti:

	2011	2010
YLEISAVUSTUS	170 725,00	170 829,00
PALVELUTOIMINTA	227 752,78	224 193,45
KOULUTUS JA KONSULTOINTI	17 161,77	13 712,00
HANKETOIMINTA	254 772,45	220 427,73

Hanketoimintaan sisältyi oman projektitoiminnan lisäksi ulkopuolisten toimijoiden kululaskutusta yhteensä 36 477 euroa.

Arvonlisäverotettavaan palvelutoimintaan kuuluvien toimintojen budjetoidut ja toteutuneet tuotot jakaantuivat seuraavasti:

	BUDJ.2011	Tot. 2011	Tot. 2010
SOSIAALIASIAMIES	69 682	79 666	80 433
KIERTÄVÄ LASTENSUOJELU	54 800	45 897	41 639
SOSIAALIPÄIVYSTYS	40 265	42 476	42 803
KONSULTOIVA ERIT. LASTENTARHAOP.	54 917	57 626	54 207

Toiminnan luonteen mukaisesti henkilöstömenot muodostivat suurimman kulukokonaisuuden (63 %). Palkka- ja sosiaalimaksuja kertyi reilut 407 000 euroa, missä lisäystä edellisvuoteen reilu 6 %. Toimitilavuokkia maksettiin 78 362 euroa (-12 %). Muita toimintamenoja kertyi 152 224 euroa (-1 %). Kokonaismenoja kertyi 638 179 euroa.

Kokonaisuudessaan tilivuoden tulo- ja menotalous muodostui yhdistyksen historiassa ennätysellisen ylijäämäiseksi. Noin 1500 euron poistojen ja satunnaismenojen jälkeen tilikauden ylijäämää kertyi 30 739 euroa. Siitä vajaat puolet oli palvelutoiminnan tulosta. STM-rahoitteinen perustoiminnan tuotot olivat vajaan 10 000 ja HAVU-toiminnan n. 5000 euroa kuluja suuremmat.

Yhdistyksen keskimääräinen maksuvalmius pysyi kuukauden minimikassa-vaateen ylipuolella. Tilikauden päättyessä likvidit varat ja saamiset olivat yhteensä 718 198 euroa, mikä oli 1,43-kertainen velkoihin nähden. Varojen ja velkojen suhdetta voi pitää erinomaisena. Tilikaudella ei toteutettu pitkäaikaisia investointeja. Taseen loppusumma päättyi 174 141 euroon.

5 PALVELUTOIMINTA

5.1 Sosiaaliasiamiestoiminta

Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista eli asiakaslaki toi sosiaalihuollon kehittämiseen ja laadunvarmistukseen sosiaaliasiamies- ja muistutusjärjestelmät. Laki painottaa sosiaalihuollon asiakkaan oikeuksia, osallisuutta ja palvelun suunnitelmallisuutta.

Koske on tuottanut sosiaaliasiamiehen palvelua vuodesta 2004. Vuonna 2011 sosiaaliasiamieskuntia oli 16: Hankasalmi, Joutsa, Jyväskylä, Jämsä, Kinnula, Konnevesi, Kuhmoinen, Laukaa, Luhanka, Muurame, Petäjävesi, Pihtipudas, Toivakka, Uurainen, Viitasaari ja Äänekoski. Sosiaaliasiamiestoiminnan asukaspohja oli n. 240 000, mikä kattoi 90 % maakunnan asukkaista. Jyväskylä kompensoi vuonna 2011 osan kuntansa sosiaaliasiamiespalvelun hinnasta järjestämällä sosiaaliasiamiehen kesälomasijaistusta neljän viikon ajalle. Jyväskylän alueista Palokan, Tikkakosken ja Vaajakosken asiamiestyöstä vastasi lastensuojelun erityissosiaaliryöntekijä Hannele Metsäranta, muiden alueiden sosiaaliasiamiestyön teki YTM Eija Hiekka.

Suurin osa sosiaaliasiamiestyöstä on asiakastyötä; yhteydenottoihin vastaamista, puhelimitse ja sähköpostin välityksellä tapahtuvaa sosiaalihuollon

palveluja koskevaa selvittelyä, tiedotusta ja neuvontaa. Osa asioista edellytti henkilökohtaista tapaamista ja asiakkaiden pyynnöstä osallistuttiin asiakaspalaverihin ja palvelusuunnittelutilanteisiin. Oppilaitosyhteistyö on vakiintunutta, opetustehtäviä on sekä Jamk:ssa, Jyväskylän yliopistossa että JAO:ssa.

Yhteydenottojen määrä vaihteli kuukausittain (28-65), vilkkain oli maaliskuu. Sopimuskunnista tuli 571 sosiaalihuollon asiaa (503 vuonna 2010, 424 vuonna 2009). Noin 40 % (42 %) palautteesta koski toimeentulotukea ja 17,6 % (18 %) lastensuojelua, 9 % vammaispalveluja ja 6 % perheasioita. Asioista 54,3 % (53 % v. 2010) tuli Jyväskylästä, 11,8 % Äänekoskelta, 5,2 % Laukaasta ja 6,1 % Jämsästä. Muista kuin sopimuskunnista tai ilman kuntatietoa tuli 20 asiaa.

Useimmiten yhteyttä otti asiakas itse (71 %), mutta lähes neljännes asioista tuli asiakkaan edustajalta ja 6 % henkilöstöltä. Yleensä palaute koski kunnan palvelua (81,4 %) tai kunnan yksityiseltä ostamaa palvelua (6,4 %). Kaikista yhteydenotoista 74,6 % ilmaisi tyytymättömyyttä, neljännes oli tiedustelu- luonteisia. Yhteydenoton yleisimmät syyt olivat tyytymättömyys palvelun toteutukseen (284) tai päätökseen (276), seuraavaksi eniten kaivattiin tietoa sosiaalipalveluista (139) tai ilmaistiin tyytymättömyyttä kohteluun (127) tai pitkään käsittelyaikaan (77). Samassa yhteydenotossa saattoi olla taustalla monta syytä.

Sosiaalihuollon palvelupalautetta ja asiakkaan aseman kehitystä kuvataan tarkemmin vuosittaisessa sosiaaliasiamiehen selvityksessä. Vuotta 2010 koskenut selvitys valmistui eduskuntavaalien alla 8.4.2011. Palvelujen tilaa ja kehittämistarpeita käsiteltiin kunnanhallituksissa, sosiaalilautakunnissa ja kuntakäynneillä. Palvelupalautetta hyödynnettiin koulutusten ja kehittämissankkeiden suunnittelussa ja toteutuksessa.

5.2 Kiertävä lastensuojelun erityissosiaalityöntekijä

Kiertävän lastensuojelun sosiaalityöntekijän työ on jatkunut osana Kosken palvelutoimintaa entisten vuosien tapaan. Palvelua ovat käyttäneet seuraavat kunnat: Hankasalmi, Jyväskylän kaupunki (vain sijaisvanhempien työnohjaus), Joutsa, Keuruu, Petäjävesi, Pihtipudas, Toivakka, Uurainen, Viitasaari, Äänekoski sekä SoTe -kuntayhtymä Saarikka.

Työnohjausta on annettu edelleen Juva – Joroinen - Rantasalmi – yhteistoiminta - alueelle sekä Järvi - Pohjanmaan kuntien sosiaalityöntekijöiden ryhmälle Alajärvellä. Työnohjaus on jatkunut myös Äänekosken perhetukikeskuksessa samoin sukulaissijaisvanhempien ryhmälle Jyväskylässä.

Pienten kuntien sosiaalityöntekijöiden vertaisryhmä on jatkanut toimintaansa; kokouksia on ollut kerran kuukaudessa Koskessa.

Kunnat ovat ostaneet palvelua entiseen tapaan mm. lastensuojelutarpeen selvityksiin, huostaanoton valmisteluihin, huostaanoton purkuhakemusten valmisteluun, työpariksi olosuhdeselvityksiin sekä lastensuojelun avohuollon asiakastyöhön. Jonkin verran on annettu myös puhelinkonsultaatiota. Yhteistyössä Lapset ja Perheet Kaste – hankkeen kanssa toteutettiin keväällä 2011 sijaisperheiden biologisten lasten vertaisryhmä, jonka toisena vetäjä toimi kiertävä lastensuojelun erityissosiaalityöntekijä.

Kiertävän lastensuojelun erityissosiaalityöntekijän tehtävien ohessa on Hannele Metsäranta toiminut edelleen Jyväskylän toisena sosiaaliasiamiehenä Palokan, Vaajakosken ja Tikkakosken alueilla asuville.

5.3 Konsultoiva erityislastentarhanopettaja

Pohjoisen Keski-Suomen konsultoiva erityislastentarhanopettaja palvelu käynnistyi vuonna 2009. Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus hallinnoi palvelutoimintaa kuuden kunnan yhteisellä sopimuksella.

V. 2011 sopijakunnat ovat olleet Kannonkoski, Karstula, Kinnula, Kivijärvi, Kyyjärvi ja Saarijärvi. Kunnat maksoivat toiminnasta aiheutuvat kulut suhteessa käyttämäänsä palvelujen määrään. Toimintaa kehitettiin säännöllisissä ohjausryhmän tapaamisissa kuntien kanssa.

Konsultoiva erityislastentarhanopettaja osallistui varhaiskasvatussuunnitelman ja päivähoidon sekä esiopetuksen perusteiden mukaisen lakisääteisen hoito-, toiminta- ja kuntoutussuunnitelman laatimiseen yhteistyössä lasten vanhempien, varhaiskasvatushenkilöstön ja muiden asiantuntijatahojen kanssa.

Lisäksi hän oli mukana kuntien erityispäivähoitoa koskevissa moniammatillisissa työryhmissä, joissa suunniteltiin ja kehitettiin erityispäivähoitoa ja siihen liittyviä lasten ja perheiden palveluja. Tehtävänä oli myös seudullisen ja alueellisen varhaiserityiskasvatuksen kehittäminen.

Konsultoivan erityislastentarhanopettajan toimintatapoina ovat olleet:

- jalkautunut, suora henkilöstön ohjaus ja konsultaatio
- kuntien työntekijän työparina toimiminen
- osallistuminen asiakastapaamisiin/kotikäynteihin/neuvotteluihin
- puhelinkonsultaatio
- pedagogisen toiminnan suunnittelu yhdessä henkilöstön kanssa
- yksilö/ pienryhmätyöskentely lasten kanssa
- varhaiserityiskasvatukseen liittyvän koulutuksen järjestäminen

- uusimpaan tutkimukseen ja hyviksi todettuihin ja käytänteisiin ja toimintamalleihin perustuva kehittämistyö

Konsultoiva erityislastentarhanopettaja oli kasvatuskumppanuuskouluttajana 25.-26.8, 15.-16.9, 30.9, 14.10 ja 28.10.2011. Koulutukseen osallistui 14 varhaiskasvatuksen ammattilaista kuuden sopimuskunnan alueelta. Varhaiskasvatuksen kehittäjien (VOSKE) verkostopalaveri pidettiin osaamiskeskuspäivillä 8.9 Helsingissä ja työkokous 12.10.2011 Tampereella.

Kasvatuskumppanuuskouluttajien täydennyskoulutus järjestettiin Kosken tiloissa 17.11, 22.11 ja 7.12.2011. Kouluttajana oli erikoissuunnittelija Marjatta Kekkonen THL:stä. Koulutuksen järjesti Lapset ja perheet Kaste-hanke ja konsultoiva erityislastentarhanopettaja toimi kasvatuskumppanuusverkoston koordinaattorina

5.4 Sosiaalipäivystyksen koordinointi

Sosiaalipäivystyksen koordinointi on ollut Kosken tuottamaa maakunnallista toimintaa vuoden 2008 alusta alkaen. Osa-aikaisena koordinaattorina toimi Sivi Talvensola.

Sosiaalipäivystyksen koordinoititehtäviin kuului maakunnan virka-ajan ulkopuolella toimivien päivystysjärjestelmien koordinointi, virka-ajan ulkopuolista sosiaalipäivystystä koskevien tilastotietojen kerääminen, raportointi ja tiedontuotanto sosiaalihuollon kehittämiseksi, koulutuksen ja työnohjauksen järjestäminen sosiaalipäivystäjille, sosiaalipäivystykseen liittyvän materiaalin ja lomakkeiston ylläpito, päivitys ja kehittäminen, sosiaalipäivystyksestä tiedottaminen ja sosiaalipäivystykseen liittyvä yhteistyö mm. kuntien ja päivystäjien kanssa, yhteistyökumppanien suuntaan, julkisuuteen sekä hankeyhteistyö ja valtakunnallinen yhteistyö, sosiaalipäivystyksen ja sosiaalipäivystysjärjestelmän kehittäminen yhteistyössä maakunnan kuntien ja muiden sosiaalipäivystyksen yhteistyökumppaneiden kanssa sekä Mobilekuntien päivystysvuorojen suunnittelu ja sosiaalipäivystyskalenterin ylläpito. Tärkeä tiedottamisen väylä oli Keski-Suomen sosiaalialan ammattilaisten yhteisöverkko, Sonette, jonka sosiaalipäivystystä koskevan sisällön päivittäminen kuului myös koordinaattorin tehtäviin.

Sosiaalipäivystyksen koordinointia ohjasi sekä sosiaalipäivystyksen kehittämisestä ja linjaamisesta vastasi maakunnallinen ohjausryhmä, jossa oli edustajia Keski-Suomen kunnista, Kriisikeskus Mobilesta, Keski-Suomen hätäkeskuksesta, Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO:sta ja Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksesta. Ohjausryhmä kokoontui vuoden aikana kolme kertaa.

Koordinaattori toimi edelleen aktiivisesti vuonna 2011 työtään jatkaneessa sosiaalipäivystyksikön kehittämistyöryhmässä. Työryhmätyön tuloksena syntyi malli sosiaalipäivystyksiköstä nykyisten Mobile-kuntien alueelle. Sosiaalipäivystyksikkö tulee vastaamaan Mobile-kuntien virka-ajan ulkopuolisesta sosiaalipäivystystyöstä. Lisäksi siihen on yhdistetty poliisilaitoksen sosiaalityö. Yksikkö aloittaa toimintansa huhtikuun 2012 alussa. Hallinnoinnista vastaa Jyväskylän kaupunki. Onnistuneen kehittämistyön tuloksena myös sosiaalipäivystyksen koordinointi Kosken toimintana päättyi 31.3.2012 ja tehtävät, kuten mm. tilastointi ja raportointi, siirtyvät sosiaalipäivystystä järjestäville alueille.

Sosiaalipäivystyksellä tarkoitetaan välttämättömien ja kiireellisten sosiaalipalvelujen järjestämistä ympärivuorokautisesti. Vuonna 2011 maakunnassa järjestettiin virka-ajan ulkopuolista sosiaalipäivystystä kolmen päivystysrenkaan kautta, joita olivat Kriisikeskus Mobilen palvelukunnat, Saarijärven seutu ja Viitaseutu. Virka-ajan ulkopuolinen sosiaalipäivystys perustuu pääasiassa ns. korkean kynnyksen järjestelmään, jossa eri viranomaistahot arvioivat kuntalaisten yhteydenotoista kiireellisen sosiaalityön tarpeen ja ottivat tarvittaessa yhteyttä seudullisiin sosiaalipäivystyksiin. Sosiaalipäivystyksen kautta saadaan tietoa kunta- ja aluekohtaisesti asukkaiden hyvinvoinnin tilasta ja se antaa suuntaa palvelujen kehittämiseksi sekä ennaltaehkäisevälle työlle.

5.5 Lastensuojelun moniammatillinen asiantuntijaryhmä

Keski-Suomen lastensuojelun moniammatillisen asiantuntijaryhmän toiminta käynnistyi hanketoimintana vuoden 2008 alusta. Vuoden 2009 alusta koordinoinnista on vastannut Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus. Lastensuojelun asiantuntijaryhmää voivat käyttää kaikki Keski-Suomen kunnat ja se kutsutaan koolle sosiaalityöntekijän tilauksesta kerran kuukaudessa (ei kuitenkaan kesä-heinäkuussa). Koollekutsujan ja sihteerin palvelut ostettiin vuonna 2011 Merikratos lastensuojelu Oy:ltä.

Vuoden 2009 alusta alkaen konsultaatiokerran hinta tilaajalle on ollut 836 euroa (sekä mahdolliset Jyväskylän perheneuvolan, Keski-Suomen sairaanhoitopiirin ja Keski-Suomen sijaishuoltoyksikön perimät kuntaosuudet). Hinta sisältää 2,5 tunnin moniammatillisen asiantuntijakonsultaation ja lausunnon. Vuonna 2011 asiantuntijaryhmän käytännöt toimivat kuten edellisinä vuosinakin. Joitakin asiantuntijajäseniä tuli lisää lähinnä esteellisyysongelmien vähentämiseksi, ja osa asiantuntijoista jäi pois muiden töiden vuoksi.

Vuonna 2011 lastensuojelun asiantuntijaryhmän kokouksia pidettiin viisi kertaa. Kaksi kuntaa käytti moniammatillista asiantuntijaryhmää vuoden 2011 aikana kaksi kertaa. Yhden kerran käsiteltiin asiakasasiaa, jota oli jo aikaisemminkin käsitelty asiantuntijaryhmässä.

Konsultaatiopyynnöt liittyivät avohuollon tukitoimien riittävyyden ja tarkoituksenmukaisuuden arviointiin, huostaanoton edellytysten arviointiin, yhteydenpitoon sijaishuollossa ja lapsen edun mukaiseen ratkaisuun huoltajuus-, asumis- ja tapaamisasiassa. Neljässä kokouksessa laadittiin pyydettyä lausunto ja yhdessä työskentelysuunnitelma lastensuojelutyön tueksi.

Vuonna 2011 jokaisessa kokouksessa olivat mukana puheenjohtaja, sihteeri ja lastenpsykiatri. Neljässä kokouksessa olivat mukana psykologi, lastensuojelun sosiaalityöntekijä ja aikuispsykiatri. Yhden kerran lakimies osallistui lausunnon laatimiseen asiapapereiden perusteella.

Vaikka useita asiantuntijaryhmän jäseniä ei kutsuttu kokouksiin vuoden aikana lainkaan, käytännössä on osoittautunut tärkeäksi, että asiantuntijaryhmällä on esteellisyyden välttämiseksi kaksoismiehitys ja joiltakin osin jopa kolmoismiehitys. Ajoittain sopivien asiantuntijoiden saaminen mukaan kokouksiin oli vaikeaa asiantuntijoiden kiireisten aikataulujen vuoksi. Vuoden aikana selvitettiin lakimiehiltä asiapapereiden julkisuutta koskevaa lainsäädäntöä asiantuntijaryhmän hyväksi, lakisääteiksi käytännöiksi. Myös asiakkailta itseltään varmistettiin joidenkin asiantuntijoiden osallistumisen esteettömyyttä etukäteen. Asiakkaille tarjottiin myös mahdollisuutta lähettää kirjallisesti lyhyt kuvaus nykytilanteestaan suoraan asiantuntijaryhmän kokoukseen.

6 HANKETOIMINTA

6.1 Keski-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenneselvitys

Keski-Suomen maakuntahallitus myönsi 70 000 euron rahoituksen Keski-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon tulevaisuuden palvelurakenteen selvitystyöhön. Selvityksen tekijäksi valittiin Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus (Koske). Selvitystyössä hyödynnettiin jo pitkät perinteet omaavaa maakunnallista yhteistyötä. Hanke toteutettiin yhdessä Keski-Suomen sairaanhoitopiirin, Keski-Suomen seututerveyskeskuksen, Perusturvaliikelaitos Saarikan sekä maakunnan kuntien kanssa. Hanke alkoi 13.4.2010. Keski-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenneselvitys päättyi alkuperäisen aikataulun mukaisesti 30.6.2011. Uuden hallituksen muodostamisen

ja hallitusohjelman viivästymisen vuoksi Keski-Suomen liitto myönsi hankkeelle jatkoaikaa kaksi kuukautta 31.8.2011 saakka järjestämiskysymysten lopullista linjaamista varten.

Keski-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenneselvityksen tavoitteena oli löytää Keski-Suomen asukkaita parhaiten palveleva sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestämismalli. Tavoitteeseen sisältyi perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon saumaton yhteistyö uuden terveydenhuoltolain edellyttämällä tavalla sekä yhteistoiminta sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalveluiden tasolla puitelain muutoksen mukaisesti. Hanke tavoitteli myös sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden painopisteen siirtoa kansalaisten omatoimisuuden lisäämiseen, sosiaali- ja terveydenhuollon monitoimijaisuuden lisäämistä sekä sosiaali- ja terveydenhuollon resurssien entistä parempaa hallintaa.

Hankkeen aikana Keski-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon mallin keskeisiksi tavoitteiksi nousivat seuraavat teemat:

1. **Palvelurakenne- ja hallintokysymykset:** Luodaan maakuntaan mahdollisimman toimivat sosiaali- ja terveydenhuollon alueet
2. **Sisältökysymykset:** Sosiaali- ja terveydenhuollon integraation toteuttaminen
3. **Osaamisen ja tulevaisuuden kysymykset:** Vahvistetaan Keski-Suomen asemaa myös erityisosaamisen ja palveluiden järjestäjänä, tuottajana ja osajana

Palvelurakenne- ja hallintokysymyksien osalta hanke ehdotti, että maakuntaan muodostettaisiin Jyväskylän kaupungin (vahva kunta) lisäksi kolme sosiaali- ja terveystaluetta: pohjoinen Keski-Suomi, keskinen Keski-Suomi ja eteläinen Keski-Suomi. Hanke otti kantaa myös alueiden hallintomalleihin, rahoitus- ja laskutusjärjestelmään sekä sosiaali- ja terveydenhuollon erityispalvelujen järjestämiseen.

Sisältökysymyksissä korostui sosiaali- ja terveydenhuollon integraation toteuttaminen, jossa huomiota kiinnitettiin perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon integraatioon sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden painopisteen siirtoon kansalaisten omatoimisuuden tukemiseen.

Osaamisen ja tulevaisuuden kysymyksissä tavoitteena on turvata korkeatasoisten erityispalveluiden säilyminen Keski-Suomessa. Tämä edellyttää Keski-Suomen aseman vahvistamista erityisosaamisen ja palveluiden järjestäjänä, tuottajana ja osajana. Hankkeen näkökulmasta kolme keskeisintä osaamisen ja tulevaisuuden kysymystä olivat 1. sosiaali- ja terveydenhuollon erityistason integraatio, 2. ammatillisen osaamisen vahvistaminen sekä 3. sosiaalialan osaamiskeskuksen ja perusterveydenhuollon terveydenhuollon yksikön yhteistoiminta.

Lisäksi hankkeen pohjalta esitettiin kahdeksaa jatkotehtävää Keski-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetyön jatkamiseksi:

1. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteen uudelleenorganisointi
2. Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon integraatio kolmella alueella
3. Yhteispäivystys
4. Tietoteknologian edistäminen
5. Aluemallikokeilu
6. Lasten ja perheiden perus- ja erityispalvelujen integraatiohanke
7. Kuntoutuksen kokonaisuuden kehittäminen
8. Henkilöstörakenteen muotoilu ja osaamisen varmistaminen

Hankkeessa perustettiin yksi *alakohtainen työryhmä*, joka keskittyy kehitysvammaisten asumiseen ja siihen liittyvien palvelujen kehittämiseen Keski-Suomessa. Työryhmä julkaisi oman raporttinsa Sen työtä jatkaa Keski-Suomen Vammais-Kaste.

Asiantuntijatyöpareina hankkeessa toimivat sosiaali- ja terveydenhuollon integraatiokysymyksissä yhtymäjohtaja Markku Puro Forssan seudun terveydenhuollon kuntayhtymästä ja sosiaalityön johtaja Outi Markkanen Äänekosken kaupungista. Hallintotyöparina toimivat strategiajohtaja Sakari Mötönen Jyväskylän kaupungista ja johtaja Mikael Palola Perusturvaliikelaitos Saarikasta.

Hanke käynnisti myös Jyväskylän yhteistoiminta-alueen terveyskeskuksen JYTE-kuntien aloitteesta yhteistyötä JYTE-alueen sekä Keski-Suomen Seututerveyskeskusalueen kanssa niiltä osin kuin se koskee sosiaali- ja terveydenhuollon integraatiota. Suunnittelutyöryhmä koostui JYTE-alueen ja Seututerveyskeskusalueen kuntien sosiaali- ja perusturvajohtajista sekä terveydenhuollon johtajista. Tämän työryhmän työn tuloksena syntyi hankehakemus sosiaali- ja terveydenhuollon aluemallikokeiluun.

Hankkeen koordinaattorina toimi johtaja Marja Heikkilä Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksesta. Hän käytti työajastaan 20 % hankkeen tehtäviin. Hankkeen työryhmien sihteerinä ja projektisuunnittelijana toimi Sivi Talvensola Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksesta.

Vuoden 2011 aikainen hanketoiminta keskittyi pääasiassa työryhmätyöskentelyyn. Hankkeen toinen seutukierros järjestettiin osana Keski-Suomen sairaanhoitopiirin muutosseminaaria (4.5.2011). Päätösseminaari järjestettiin 14.6.2011. Taulukossa 1 kuvataan hankkeen työryhmien toiminta-aika ja kokousajankohdat hankkeen aikana sekä hankkeen järjestämät seminaarit ja seutukierrokset.

Taulukko 1. Hankkeen työryhmien toiminta-aika ja kokousajankohdat sekä seminaarit ja seutukierrokset

	2010										2011								
	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Ohjausryhmä		x				x												x	
Hanketyöryhmä	x	x	x		xx	x	xx	x	x	x		x	x	x	x		xx		
Maakunnallinen ja tieteellinen asiantuntijaryhmä			xx			x			x				x						
Kehas-työryhmä		x			x	x		x					x	x					
Asiantuntijatyöparit																			
Jyte- ja Seututk-suunnitteluryhmä												x	x	x	x		x	x	
Seminaarit								xx									x		
Seutukierrokset									xxx									x	

6.2 Osaamisen kehittäminen rahapeliongelmiin ehkäisyssä ja hoidossa

Vuonna 2011 Osaamisen kehittämistyön painopisteet olivat Rahapeliongelmiin ehkäisy ja hoito -verkkokurssin (6 op) täydennyskoulutustoteutuksessa, verkkokurssin jatkokehityksessä ja kuntien tukemisessa rahapeliongelmiin ehkäisyssä ja hoidossa.

Keskeisimpänä toimintavuoden tavoitteena oli mahdollistaa Rahapeliongelmiin ehkäisy ja hoito -verkkokurssin opiskelu mahdollisimman laajasti eri puolilla Suomea. Vuoden aikana alkoikin kahdeksan uuden kurssin opiskelu täydennyskoulutuksena, joista yksi toteutettiin ruotsinkielisenä. Näistä kaksi kurssia oli integroitu laajempaan Ongelmapelaajien erityisohjaaja -koulutukseen. Tutkintoon johtavassa koulutuksessa alkoi ensimmäinen kurssi, ja lisäksi saatiin aikaan sopimuksia kurssien aloituksesta seuraavana vuonna.

Toimintavuonna yhteensä 149 henkilöä aloitti verkkokurssin ja 93 henkilöä ehti suorittaa kurssin tai sen moduuleja. Eniten opiskelijoita oli Etelä-Suomesta, sosiaalialalta ja julkiselta sektorilta. Markkinoinnissa vuodelle 2012 oli yhdeksän täydennyskoulutus- ja kaksi tutkintoon johtavan koulutuksen kurssia.

Sekä suomen- että ruotsinkielisen verkkokurssin päivitys ja jatkokehitys jatkui koko vuoden ajan. Syksyllä käynnistyi suunnittelu Ylioppilaiden tervey-

denhoitosäätien kanssa verkkomodulin (1 op) tuottamiseksi opiskelijoiden pelihaitoista.

Koulutustilaisuuksia ja luentoja järjestettiin Jyväskylässä, Helsingissä, Tampereella, Järvenpäässä ja Keuruulla. Osaamisen kehittämistyö esitteli koulutautumismahdollisuuksia lukuisilla alan messuilla ja valtakunnallisilla päivillä. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen Pelihaitat - sivujen koulutussivusto uudistettiin syksyn aikana. Verkkokurssin valtakunnallinen järjestämismalli kuvattiin ja siitä laadittiin koulutuksen järjestäjille suunnattu esite.

Kehittämistyö on sisältänyt edelleen yhteistyötä rahapelipalvelujen, alan kehittäjien ja verkostojen, oppilaitosten sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöstön kanssa

6.3 Keski-Suomen ja Etelä-Pohjanmaan henkilökohtaisten avun keskusten kehittämishanke eli HAVU-hanke

Keski-Suomen ja Etelä-Pohjanmaan henkilökohtaisten avun keskusten kehittämishanke eli HAVU -hanke toteutettiin ajalla 1.3.2009 -31.12.2011. HAVU -hanketta hallinnoi Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymä. Hanke on saanut avustusta TEKES:n Innovaatiot sosiaali- ja terveystalouden kehittämisen ohjelmasta. Hanke oli Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen, Keski-Suomen kuntien sekä Eskoon sosiaalipalvelujen ky:n yhteinen hanke. Hankkeessa perustettiin kaksi maakunnallista henkilökohtaisen avun keskusta. Hankkeessa toimi projektipäällikkönä Mirva Vesimäki ja kaksi projektisuunnittelijaa Anne Koivisto ja Maarit Vinni. Toimipaikat olivat Jyväskylässä ja Seinäjoella.

Keski-Suomen kunnista mukana ovat olleet Hankasalmi, Joutsa, Jyväskylä, Jämsä, Keuruu, Kuhmoinen, Muurame, Laukaa, Pihtipudas, Petäjävesi, Toivakka, Viitasaari ja Äänekoski. Eskoon sosiaalipalveluiden kuntayhtymän alueelta Etelä-Pohjanmaan alue: Alajärvi, Alavus, Evijärvi, Ilmajoki, Isojoki, Jalasjärvi, Karijoki, Kauhajoki, Kauhava, Kuortane, Kurikka, Lappajärvi, Lapua, Seinäjoki, Soini, Teuva, Töysä, Vimpeli, Ähtäri

Henkilökohtaisen avun keskus, HAVU on toiminut vaikeavammaisten työnantajien ja työnjohtajien sekä henkilökohtaisten avustajien ns. keskuspaikkana, josta saa tukea ja käytännön neuvoja, koulutusta, vertaistukea ja työnohjausta henkilökohtainen avustajatoimintaan liittyen. Keskus on toiminut Tre@validia -hankkeen kehittämisen ja Invalidiliitto ry:n omistaman Avustajaportti.fi verkkopalvelun paikallisena ylläpitäjänä. Avustajaportti.fi palvelussa työnantaja ja avustaja voivat löytää toisensa. Keskusten palvelu jalkautui hankekuntien alueelle koulutuksin, palvelupäivin ja työnantajien/työnjohtajien koteihin. HAVU -keskusten asiakastyön kuvaus valmistui keväällä 2011.

Keski-Suomen henkilökohtaisen avun keskus järjesti yhteistyössä Jyväskylän kansalaisopiston kanssa ensimmäisen Asumispalvelusäätiö ASPA:n 13. osaisen ”Kohtaamisia” -kurssin kevätlukukaudella 2011. Opettajina kurssilla toimivat ”Kohtaamisia” kurssin opettajakoulutuksen käyneet kansalaisopiston vuorovaikutustaidon opettaja ja HAVU -keskuksen työntekijät. Täydelle kurssille osallistui 20 henkeä eli työnantajia ja heidän avustajiaan pareittain. Kurssia tarjotaan myös jatkossa osana Jyväskylän kansalaisopiston kurssitarjontaa. Vuoden 2011 keväällä järjestettiin yhteistyössä Kehitysvammaisten palvelusäätiön kanssa kommunikaatiokoulutusta avustajille. HAVU -keskukset järjestivät myös vuonna 2011 Assistentti.infon 9. osaista henkilökohtaisten avustajien työnantajien/työnjohtajien koulutussarjaa. Vuoden aikana koulutussarjaa tarjottiin myös seutukunnissa mm. Laukaassa ja Jämsässä. Lisäksi koulutettiin ja annettiin konsultaatiota henkilökohtaisen avun järjestelmästä hankekuntien edustajille. Tarvittaessa käynnistettiin omia vertaisryhmiä työnantajille ja avustajille, jotka aloittelivat toimintaa mm. Muuramessa, Wiitaunionin alueella ja Jyväskylässä. Jälkimmäisissä kunnissa ryhmät kokoontuivat säännöllisesti useamman kerran vuoden aikana.

Vammaisten työnantajien tarvitsemien palkanlaskennan ja taloushallinnon palveluiden pilotointi jatkui vuonna 2011 ja henkilökohtaisen avun työaikaraportoinnissa testattiin sähköistä työaikakirjanpitoa. Yhteistyö jatkui myös THL:n ja Kynnys ry:n valtakunnallisen Henkilökohtaisen avun verkostohankkeen Assistentti.infon verkostoissa, joissa HAVU -hankkeen edustajat toimivat aktiivisesti mm. koulutusjaoston ja henkilökohtaisten avun keskuksen jaostoissa puheenjohtajina. HAVU -keskusten työntekijät suorittavat Assistentti.infon kouluttajakoulutuksia myös vuonna 2011. Vuoden aikana henkilökohtaisten avun keskuksen palvelukuvaukset valmistuivat ja Keski-Suomessa otettiin käyttöön myös HAVU -keskuksen oma laatukäsikirja. Molempien HAVU -keskusten toimintaa ohjaa maakunnalliset asiakaskehittäjäryhmät, joissa on mukana henkilökohtaisten avustajien työnantaja/työnjohtajia, henkilökohtaisia avustajia, kuntien edustajia sekä muutamia asiantuntijaedustajia. Vuoden 2011 aikana paneuduttiin toiminnan jatkuvuuteen hankkeen jälkeen ja molemmat keskukset jatkoivat pysyvää toimintaa 1.1.2012 alkaen. Henkilökohtaisen avun keskuksissa oli vuoden vaihteessa asiakkaita yhteensä 952 henkeä. Keski-Suomessa 219 työnantaja/työnjohtajaa ja 250 henkilökohtaista avustajaa. HAVU -keskusten asiakastyön tilastoanalyysi löytyy hankkeesta julkaistavasta loppuraportista.

6.4 Lasten ja perheiden hyvinvointipalveluiden kehittämishanke Itä- ja Keski-Suomessa

Itä- ja Keski-Suomen lasten ja perheiden hyvinvointipalveluiden kehittämishankkeen (Lapset ja perheet Kaste) toinen hankekausi on 1.11.2010–30.10.2012. Itä- ja Keski-Suomen alue muodostuu seuraavista maakunnista: Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala, Etelä-Savo ja Keski-Suomi.

Yhteisinä tavoitteina ovat henkilöstön osaamisen vahvistaminen, varhaisen tuen ja puuttumisen työmenetelmien kehittäminen, lasten ja perheiden osallisuuden vahvistaminen sekä palvelurakenteiden kehittäminen.

Keski-Suomessa kehittämistyön painopistealueina ovat ennalta ehkäisevä työ, lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut, lastensuojelun avohuolto ja perhehoidon kehittäminen osana sijaishuoltoa.

Osaamisen vahvistamisen toimenpiteitä ovat teemalliset työkokoukset, seminaarit ja konsultaatiot sekä huolen puheeksi oton -koulutukset. Kuluneena vuonna keskeisiä kehittämisen kohteita ovat olleet ennalta ehkäisevässä työssä lähisuhde- ja kuritusväkivallan koulutusprosessi, missä uutena toimintamallina on kouluttajaverkosto, joka on koottu käytännön työtä tekevästä osaajista. Perhekeskusmaisen palvelurakenteen kehittämistä kunnissa on työstyetty työkokouksissa eri puolilla maakuntaa.

Lasten- ja nuorten mielenterveyspalveluissa on maadutettu KOLIKKO -mallia ja arvioitu sen toimintaa sekä vakiinnutettu opiskelijahuollon henkilöstön yhteistoimintaverkosto lisäksi on vahvistettu lastensuojelun henkilöstön turvataitoja.

Sijaishuollossa on keskitytty perhehoidon vahvistamiseen kehittämällä perhehoidon tukemisen prosessimalli (Perhehoidon tukipilarit). Keskeisenä tavoitteena on tukea sijaisperheitä, lapsia ja vanhempia.

6.5 Aktiivinen ikääntyminen Itä- ja Keski-Suomessa

Aktiivinen ikääntyminen Itä- ja Keski-Suomessa (Vanhus-Kaste II) -hanke toteutetaan ajalla 1.10.2010–31.10.2012. Hankkeessa lähdettiin vuoden alussa toteuttamaan joulukuussa yhdessä kuntien kanssa linjattuja tavoitteita.

Hyvinvointia ja terveyttä edistävä palvelurakenne teeman alla kokoontuivat vuoden aikana omat työryhmänsä kotiuttamisen kehittämisen, kotihoidon sekä ennakoivan työn kehittämisessä. Ennakoivaa työtä painotettiin syksyllä vielä omalla seminaarilla ja järjestämällä tutustumismatka, jonka aikana tutustuttiin Tampereen ja Etelä-Pohjanmaan ennakoivaan toimintaan.

Laadukkaat asuin- ja elinympäristöt teeman alla kokoontuivat työryhmät vanhusten perhehoidon kehittämisessä ja palveluasumisen valmennuskokouksien suunnittelussa. Lisäksi hankkeen kehittäjä osallistui Keuruun palvelutalon suunnittelun työryhmään ja järjesti yhteistyössä Jyväskylän am-

mattikorkeakoulun ESKO (Esteetön koti ikääntyneille ja erityisryhmille) - hankkeen kanssa kaksi kokopäiväistä seminaari esteettömyydestä.

6.6 Keski-Suomen Vammais-Kaste

Keski-Suomen Vammais-Kaste on osa Vammaispalveluiden valtakunnallista kehittämishanketta (2010–2012). Keski-Suomen osahanke käynnistyi keuhalla 2011, jatkuen syksyyn 2012. Hankkeessa toimitaan yhteistyössä maakunnan kuntien, sairaanhoitopiirin, Kosken, sosiaali- ja terveystalalan oppilaitosten, muiden hankkeiden sekä vammaisjärjestöjen kanssa. Hankkeen tarkoituksena on edistää vammaisten henkilöiden osallisuutta, vahvistaa lähipalveluja sekä turvata erityisosaaminen vammaispalveluissa. Keski-Suomen Vammais-Kaste hankkeen painopistealueita ovat palvelurakenteen kehittäminen ja osaamisen vahvistaminen.

Syksyn 2011 aikana projektikoordinaattori kävi kahdeksalla alueella maakunnassamme. Näillä käynneillä nousi esille kunkin alueen omanlainen toimintatapa sekä vammaispalvelujen nykyiset kehittämis- ja koulutustavoitteet. Syksyllä aloitettiin yhteistyön vahvistaminen erikoissairaanhoidon ja kuntien vammaispalvelujen kesken, mm. yhteisiä työkokouksia. Maakunnallinen kehitysvamma-alan kokous oli syyskuussa ja sen ehdotuksesta tehtiin marraskuussa kysely kuntiin kehitysvammaisten erityisen vaativien tilanteiden hoitumisesta ja niihin liittyvistä maakunnallisista kehittämistarpeista. Tuloksista keskusteltiin 1.12.2011 olleessa maakunnallisessa vammaispalvelujen ajankohtaispäivässä. Aiheen tiimoilta perustettiin kolme työryhmää, joiden työskentelyn tuloksia käydään läpi seuraavassa maakunnallisessa tapaamisessa maaliskuussa 2012.

6.7 SARANA – Työelämän moniammatillinen oppimis- ja kehittämisareena

SARANA - Työelämän moniammatillinen oppimis- ja kehittämisareena - sosiaalialan pilotoinnista visioita hyvinvointialalle -hanke toteutetaan ajalla 4/2010-3/2013. Hanketta hallinnoi Jyväskylän ammattikorkeakoulun hyvinvointiyksikkö. Osatoteuttajia ovat Jyväskylän kaupungin sosiaali- ja perhepalvelut, Jyväskylän yliopiston psykologian laitos ja sosiaalityön yksikkö sekä Koske. Hankkeen rahoitus tulee Euroopan sosiaalirahastosta ja päärahoittajana toimii Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

SARANA hankkeen päätavoitteena on luoda moniammatillinen sosiaalialan oppimisen ja kehittämisen areena ja toimintamalli, joka kokoaa yhteen sosiaalialan koulutuksen, tutkimuksen ja työelämän toimijat.

Vuoden 2011 aikana SARANA hankkeen toiminnoissa kehitettiin ja pilotoitiin edelleen psykososiaalisen työn ja moniammatillisen työn menetelmiä

Jyväskylän kaupungin palveluissa. SARANA hankkeessa toteutui hyvin laajan yhteiskehittämisen idea ja Kosken roolina, osana Kosken suunnittelijan työtä on ollut hankkeesta tiedottaminen, kehittämiseen osallistuminen ja erityisesti hankkeessa kehitetyn mallin juurruttamisen ja levittämisen suunnittelu yhdessä projektipäällikön kanssa.

LIITTEET

LIITE 1. Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kannatusyhdistys ry:n jäsenet joulukuussa 2011

1. Hankasalmen kunta
2. Haukkalan lastenpsykiatrisen hoitolaitoksen kannatusyhdistys ry
3. Joutsan kunta
4. Jyväskylän aikuisopiston Sosiaali- ja terveysala (osa Jyväskylän koulutuskuntayhtymää)
5. Jyväskylän ammattikorkeakoulu
6. Jyväskylän ammattiopiston Sosiaali- ja terveysalan oppilaitos (osa Jyväskylän koulutuskuntayhtymää)
7. Jyväskylän Katulähetys
8. Jyväskylän kaupunki
9. Jyväskylän seudun mielenterveysseura ry
10. Jyväskylän yliopisto
11. Jyvässeudun Omaishoitajat ry
12. Jämsän ammattiopisto (osa Jyväskylän koulutuskuntayhtymää)
13. Kannonkosken kunta
14. Karstulan kunta
15. Keski-Suomen kehitysvammaisten tuki ry
16. Keski-Suomen muistiyhdistys ry
17. Keski-Suomen sosiaaliturvayhdistys
18. Keuruun kaupunki
19. Kinnulan kunta
20. Kivijärven kunta
21. Konneveden kunta
22. Kuhmoisten kunta
23. Kuiville Pyrkivien Tuki ry
24. Kyyjärven kunta
25. Laukaan kunta
26. Luhangan kunta
27. Mannerheimin lastensuojeluliiton Keski-Suomen piiri
28. Multian kunta
29. Muuramen kunta
30. Pelastakaa lapset ry
31. Pesäpuu ry
32. Pihtiputaan kunta
33. Pohjoisen Keski-Suomen oppimiskeskuksen Sosiaali- ja terveysala
34. Saarijärven kaupunki
35. Sininauhaliitto
36. Sovatek säätiö
37. Talentia Keski-Suomi ry
38. Toivakan kunta
39. Vaajakosken suvanto ry
40. Vammaistutkimuksen tukisäätiö
41. Viitasaaren kaupunki
42. Väentupa ry
43. YAD

44. Äänekosken kaupunki

LIITE 2. Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kannatusyhdistys ry:n hallitus vuonna 2011

1. Risto Kortelainen, Jyväskylän kaupunki, varajäsen Anssi Niemi, Jyväskylän kaupunki
2. Juha Torkkeli, Keski-Suomen Sosiaaliturvayhdistys, varajäsen Satu Keli
3. Virpi Kujala, Sininauhaliitto, varajäsen Kari Lahti Vaajakosken Suvanto ry
4. Ulla Kumpula, Talentia Keski-Suomi ry, varajäsen Ritva Jokinen
5. Mikko Mäntysaari, Jyväskylän yliopisto, varajäsen Jorma Hänninen
6. Kare Norvapalo, Jyväskylän ammattikorkeakoulu, varajäsen Mirja Immonen
7. Raija Kolehmainen Äänekosken kaupunki, varajäsen Outi Markkanen
8. Jouko Janhonen, Keski-Suomen kehitysvammaisten tukipiiri, varajäsen varajäsen Olli-Pekka Haverinen
9. Saara Keränen, Pelastakaa Lapset ry, varajäsen Mirja-Lavonen Niinistö, Mannerheimin lastensuojeluliiton Keski-Suomen piiri
10. Virpi Rasinaho, Keski-Suomen Muistiyhdistys ry, varajäsen Kirsti Kokkola, JAO
11. Heli Vertanen, perusturvaliikelaitos Saarikka, varajäsen Vuokko Hiljanen, Laukaan kunta.

LIITE 3. Kosken kehittäjäyhteisön henkilöstö vuonna 2011

Kosken palkkaama henkilöstö:

1. **Marja Heikkilä**, johtaja
2. **Raili Haaki**, kehittämispäällikkö (ent. nimeke suunnittelija, muutos 3.2.2011)
3. **Eija Hiekka**, sosiaaliamies
4. **Hannele Metsäranta**, kiertävä lastensuojelun erityissosiaalityöntekijä.
5. **Sivi Talvensola**, sosiaalipäivystyksen koordinaattori (1/2 työaika), palvelurakenneseivityksen osa-aikainen työntekijä.
6. **Tuulikki Koljonen**, konsultoiva erityislastentarhanopettaja (pohjoisen Keski-Suomen kunnissa)
7. **Tuula-Leena Raiski**, koulutuspäällikkö, Osaamisen kehittäminen rahapelihaittojen ehkäisyssä ja hoidossa
8. **Pirjo Lehtovaara**, projektikoordinaattori, Vammais Kaste –hanke

Muiden organisaatioiden hallinnoimien hankkeiden kehittäjät:

1. **Mirva Vesimäki**, projektipäällikkö: **Henkilökohtaisen avun keskus ”HAVU”** Eskoon kuntayhtymän hallinnoimaa toimintaa, 3/2009-12/2011 (Tekes)
1. **Anne Koivisto**, projektisuunnittelija

2. **Timo Itäpuisto**, Keski-Suomen kehittäjä: **Aktiivinen ikääntyminen Itä- ja Keski-Suomessa, Vanhus-Kaste II**Joensuu kaupunki,
3. **Eila Pelli**: **Lasten ja perheiden hyvinvointipalveluiden kehittämishanke Itä- ja Keski-Suomessa, Lapset ja perheet Kaste –hanke II**, Jyväskylä hallinnoi, projektipäällikkö 1.8.2011 alkaen
Jaana Kemppainen, projektipäällikkö 31.7.2011 saakka
4. **Marianne Kuorelahti**, ehkäisevän työn kehittäjä, tiimivastaava
5. **Riitta Siekkinen** kehittäjäsosiaalityöntekijä
6. **Markku Mäkinen**, kehittäjäsaaraanhoitaja
7. **Merja Pihlajasaari (ent. Halonen)** kehittäjäterveydenhoitaja
8. **Kristiina From**, ½ varhaiskasvatuksen kehittäjä 31.5.2011 saakka
9. **Jari Ikäheimo**, projektisihteeri 31.12.2011 saakka

LIITE 4. Kosken julkaisutoiminta vuonna 2011

Kosken Raportteja –sarja:

- **Talvensola, Sivi:**

Keski-Suomen sosiaalipäivystyksen vuosi 2010

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, raportteja 29/2011

47 sivua

- **Hiekka, Eija & Metsäranta, Hannele:**

Sosiaaliamiehen selvitys vuodelta 2010

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, raportteja 30/2011

100 sivua

- **Markkanen, Outi & Puro, Markku:**

Integraatio ratkaisuna sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamistarpeisiin

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, raportteja 31/2011

48 sivua

- **Möttönen, Sakari & Palola, Mikael:**

Keski-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon hallinnon järjestäminen

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, raportteja 32/2011

37 sivua

K O S K E
KESKI-SUOMEN
SOSIAALIALAN
OSAAMISKESKUS

Julkaisija

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

Osoite

Matarankatu 4, 40100 Jyväskylä

www.koskeverkko.fi